

[Miljøministeren]

Reaktionerne efter den godt 3 måneders høringsperiode var fyldige og grundige og først og fremmest præget af interesse og engagement. Og der har været en livlig offentlig debat. Side-løbende er der ført forhandlinger i et særligt kontaktudvalg og med organisationer og andre interessenter.

Der har selvfølgelig været både ris og ros. En del af kritikken er tilgodeset i de nu foreliggen- de ændrede lovforslag.

Det er også vigtigt at understrege, at den åbne lovgivningsproces samtidig har været en evaluering af den del af de gældende regler, som søges videreført. Reglerne er så at sige blevet holdt op imod de sidste 10-15 års praktiske erfaringer. Herved har vi i lovgivningsproces- sen også fået en bred vurdering af hele lovværket.

Jeg er overbevist om, at de nu fremsatte lov- forslag kan blive et godt grundlag for den frem- tidige natur- og miljøindsats og for den nød- vendige løbende dialog herom, ikke mindst mellem Folketingets partier.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til industriministeren [om tilrette- læggelsen af en dansk aktiv erhvervs politik].

Af Nyrup Rasmussen (S). m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 12/1 90).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets sam- tykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 42:

Forslag til lov om ændring af lov om registre- ringsafgift af motorkøretøjer m.v. (Afgifts- ned- sættelse for campingbiler, afgifts fritagelse for ekstraudstyr m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 1/11 89. Første behandling 15/11 89. Betænkning 11/1 90. Anden behandling 16/1 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

(Afstemningen foretoges på den i forret- ningsordenens § 35, stk. 3, nævnte måde).

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 126 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsmini- steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 43:

Forslag til lov om ændring af toldloven. (Ned- læggelse af Toldankenævnet m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 1/11 89. Første behandling 15/11 89. Betænkning 11/1 90. Anden behandling 16/1 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

(Afstemningen foretoges på den i forret- ningsordenens § 35, stk. 3, nævnte måde).

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 126 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsmini- steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig- hed i forvaltningen. (Postlister).

Af Leif Hermann (SF) m.fl.
(Fremsat 15/12 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

SF foreslår, at man skal indføre en bestemmelse i offentlighedsloven, hvorefter myndigheder i den offentlige forvaltning pålægges at udarbejde fortegnelser over de dokumenter, som den pågældende dag er indgået til myndigheden. Det er det, der betegnes som postlister.

Tanken om at indføre sådanne postlister i den offentlige forvaltning er ikke ny. Allerede i Offentlighedsudvalgets betænkning fra 1978 om offentlighedslovens revision blev der fremsat forslag om postlister, og forslaget blev fremsat på baggrund af overvejelser om, hvordan offentlighedsprincippet på en administrativt forsvarlig måde kunne udbygges. Man tænkte særlig på pressens muligheder for mere systematisk at få kendskab til sager i forvaltningerne og dermed måske få et bedre grundlag for at vurdere, hvilke sager offentligheden har interesse i at blive gjort bekendt med.

Udvalget fandt, at der kun burde indføres postlister, i det omfang ordningen kunne forventes udnyttet af offentligheden, herunder navnlig pressen. Udvalget pegede i den forbindelse på, at en postlisteordning ville være forbundet med et ikke ubetydeligt merarbejde for forvaltningerne og krav om øgede ressourcer som en følge af dette. På den baggrund foreslog udvalget – i modsætning til det forslag, vi her har til behandling – alene en bestemmelse om, at justitsministeren ved en bekendtgørelse kunne fastsætte, at bestemte forvaltningsmyndigheder som en forsøgsordning daglig skulle udarbejde postlister.

Forslaget om en forsøgsordning med postlister var medtaget i det forslag til ny offentlighedslov, som blev fremsat i Folketinget i marts 1984. Offentlighedsloven blev som bekendt underkastet en meget grundig behandling i Folketinget fra marts til december 1985, hvor den blev vedtaget enstemmigt. SF var altså også med i forbindelse med vedtagelsen dengang.

Et af de spørgsmål, som blev undergivet en særlig behandling, var netop postlisterne, og denne behandling resulterede i, at et enigt Retsudvalg besluttede at lade forslaget om en forsøgsordning med postlister udgå. Beslutningen blev truffet, fordi bl.a. erfaringer fra Norge og

Sverige viste, at pressens interesse i en systematisk gennemgang af indgående post var relativt beskeden. Endvidere oplyste Kommunernes Landsforening på baggrund af oplysningerne fra to kommuner, som udarbejdede postlister, at ingen – heller ikke pressen – havde gjort brug af disse postlister.

På den baggrund og selvfølgelig også under hensyn til det store merarbejde, som vil være forbundet med indførelse af postlister, traf Retsudvalget beslutning om at lade forslaget om forsøgsordningen udgå.

Jeg ved, at der i øjeblikket udarbejdes daglige postlister i 5 kommuner. Det drejer sig om Thyholm, Nyborg og Nordborg Kommuner samt Københavns Kommunes 1. magistrat og Århus Kommunes 5. magistrat. Disse postlisteforsøg er blevet indledt i løbet af 1989, og derfor er det nok for tidligt at drage konklusioner på grundlag af erfaringerne i de fem kommuner. Forsøget i Århus slutes til marts, og resultaterne af forsøget i København er endnu ikke gjort op.

Jeg havde her til morgen lejlighed til i Københavns Radio at høre den københavnske borgmester for den pågældende magistratsafdeling, Tom Ahlberg, udtale sig netop om postlisteordningen. Og det var da for mig ganske tankevækkende, at borgmesteren kunne oplyse, at kun tre medier i hele landet og i det store københavnske område har tegnet abonnement; det koster 500–600 kr. at abonnere på en sådan ordning. Der var kun tre, som havde ønsket at være med her, og den ene af dem var i øvrigt Københavns Radio.

Ser vi på SF's lovforslag, indebærer det i forhold til Offentlighedsudvalgets forslag en betydelig udvidelse. Efter SF's forslag er der ikke alene tale om hjemmel til administrativt at indføre forsøgsordninger. SF vil for hele den offentlige forvaltning på én gang kræve udarbejdelse af postlister.

Jeg mener, det er meget vanskeligt at overskue, hvilke administrative følger et så vidtgående krav vil få. Jeg er ikke et sekund i tvivl om, hvis jeg ser f.eks. på Justitsministeriets område, at det vil være forbundet med et ganske betragteligt merarbejde, hvis der skulle føres sådanne postlister, så det har en administrativ side også.

De offentlige myndigheder modtager også forskelligartede henvendelser fra borgerne, tør man nok sige. En stor del af disse henvendelser

[Justitsministeren]

angår borgernes privatliv. Det gælder f.eks. i almindelighed henvendelser inden for social- og sundhedsområdet, og det gælder på det familieretlige område og på andre felter. Sådanne sager er normalt undtaget fra aktindsigt, og selve den oplysning, at en borger har en sag af den pågældende karakter under behandling i forvaltningen, vil ofte i sig selv kunne være en fortlørlig oplysning.

Jeg går ud fra, at SF er enig med mig i, at der ikke på disse områder er grundlag for at føre postlister. Jeg ved heller ikke, hvordan man skulle forholde sig i de situationer, hvor der indkommer meget store mængder af post på et bestemt område. Da jeg i sin tid havde den ære og fornøjelse at være forsvarsminister, modtog jeg eksempelvis fra Tønder Kommune over en måneds tid ca. 30.000–40.000 personlige postkort i forbindelse med de daværende planer om at røre ved garnisonen i Tønder. Jeg ved ikke, om man forestiller sig, at der skulle føres postlister med 30.000–40.000 navne over de mennesker, der havde skrevet i denne konkrete sag. Der var her tale om individuelle henvendelser.

En række myndigheder modtager med jævne mellemrum standardmeddelelser fra befolkningen. Det gælder f.eks. indsendelse af oplysningskort til skattevæsenet, momsindberetninger og indsendelse af årsregnskaber. Jeg ved ikke, om SF har tænkt sig, at disse myndigheder skulle være forpligtede til at udarbejde postlister, som indeholder, kan man sige, rutinemæssige henvendelser fra borgerne i et overordentlig stort antal.

Før man kender det nøjagtige omfang af en postlisteordning, vil det være vanskeligt at sige noget mere præcist om de offentlige udgifter, som vil være forbundet med indførelse af postlister i den offentlige forvaltning. Én ting er efter min opfattelse sikker: Hvis en ordning skal have blot nogen udbredelse, vil det være forbundet med et meget betydeligt forbrug af offentlige ressourcer. Derfor mener regeringen ikke, at der i dag er noget grundlag for at gennemføre rent administrative ordninger, som for staten og ikke mindst for kommunerne vil medføre en stigning i de offentlige udgifter.

I den samtale, Københavns Radio i morges havde med den københavnske borgmester, var det jo også ganske tankevækkende, at interviewer, journalisten fra Københavns Radio, der altså abonnerer på disse ordninger, i virke-

ligheden gav udtryk for, at postlisterne, som kommunen udfærdiger, er ret værdiløse, fordi der blot står: Svar fra sådan og sådan, henvendelse til sådan og sådan, men i virkeligheden ikke gives noget indtryk af, hvad de pågældende sager drejer sig om. Borgmesteren – sådan forstod jeg det – gav udtryk for, at så burde man nok udbygge det. Jeg gad vide, hvor mange medarbejdere der så skal bruges på Københavns Rådhus til at lave detaljerede oversigter over postlister. Det vil uden tvivl give et bureaukrati, som jeg – i hvert fald for statens vedkommende – ikke kan tilslutte mig.

Hertil kommer jo, at der, som Justitsministeriet tidligere har redegjort for i et svar til Folketingets Retsudvalg, ikke efter offentlighedsloven er noget som helst til hinder for, at en myndighed, med respekt for lovgivningens regler om tavshedspligt selvfølgelig, giver offentligheden og herunder pressen adgang til informationsøgning i myndighedens indgående post.

Der er således som udgangspunkt heller ikke noget til hinder for, at en myndighed af egen drift udfærdiger postlister. Det vil sige, at kommuner, som måtte ønske det, og som føler, at det er rigtigt og administrativt hensigtsmæssigt – der kan også være tale om et lokalt ønske – har adgang til at lave sådanne postlister, hvad de fem eksempler fra forskellige kommuner jo også viser. Der er ikke noget i lovgivningen, som forhindrer kommunerne i på eget initiativ at indføre sådanne postlister, hvor man har erfaring for, at det kan have særlig interesse for pressen. Det er f.eks. sket i Nyborg Kommune, hvor man har valgt at udarbejde postlister, hvori indgår de breve, som er direkte rettet til kommunalbestyrelsen. Derimod udarbejdes ikke postlister over de breve, som i øvrigt indgår til den kommunale forvaltning.

Sammenlagt må jeg sige, at der er denne adgang, og jeg tror da, at de kommuner, som føler, at der her er et naturligt behov, en udtrykt interesse, selvfølgelig vil drøfte det med de lokale medier og med borgere, som måtte have en sådan interesse.

Efter min opfattelse er det ikke noget, som vi lovgivningsmæssigt skal påtvinge hverken kommunerne eller den statslige administration. Derfor er der efter regeringens opfattelse ikke grundlag for tvangsmæssigt at give et sådant påbud og pålægge de forskellige myndigheder byrden af en sådan karakter, som SF's forslag lægger op til.

Torben Lund (S):

Vi er meget positive over for tankegangen i forslaget, altså at man skal skabe så stor en åbenhed omkring den offentlige forvaltning som muligt, og at vi også skal indrette systemet således, at der er let adgang for pressen og dermed for offentligheden og borgerne i landet til at blive bekendt med de sager, som man behandler i den offentlige forvaltning – også før beslutninger træffes.

Man kunne måske også tænke sig, at systemer af denne her art kunne være med til at give de pågældende myndigheder en bedre presse-mæssig dækning, sådan at der altså også kunne ligge en myndighedsinteresse, f.eks. en kommunal interesse, i at få udbredt kendskabet til de sager, der behandles.

Jeg mener, at der er en del forhold, der taler for, at der udfærdiges postlister eller noget lignende hos offentlige myndigheder – selvfølgelig på en administrativt forsvarlig måde.

Men inden vi skrider til en endelig stillingtagen til forslaget, må vi selvfølgelig under udvalgsarbejdet have beskrevet de erfaringer, som man gør i de kommuner, der i øjeblikket faktisk arbejder med noget, der minder om postlister. Jeg kan forstå, at der nu er 5 kommuner, som arbejder med det, eller i hvert fald 5 kommuner eller administrationer. Derudover har man et system af denne art i Norge og i Sverige, og det var vel også rimeligt, at vi fik erfaringerne derfra belyst.

Det er under alle omstændigheder også vigtigt, at vi nærmere får belyst, efter hvilke retningslinjer et sådant postlistesystem i givet fald skulle udformes. Jeg er meget enig med justitsministeren i, at man i offentlige postlister ikke bør medtage henvendelser, som vedrører rent private forhold, og der kunne være mange andre situationer, hvor man har henvendelser af et sådant indhold, at det i hvert fald ikke er rimeligt, at de medtages.

Vi er altså rimelig positive over for tankegangen i dette, hensigten med dette. Men vi må nok under udvalgsarbejdet have lidt mere sikker grund under fødderne, før vi skrider til en endelig stillingtagen.

Fischer (KF):

I den konservative folketingsgruppe mener vi ikke, at der er behov for den lovændring, som SF her foreslår.

Jeg skal ikke gentage de praktiske indvendinger imod forslaget, som justitsministeren allerede har fremført. Men jeg vil minde om, at for ikke ret lang tid siden vedtog et enigt Folketing – det vil sige også med SF's stemmer – loven om offentlighed i forvaltningen, således at man faktisk har adgang til at indføre sådanne postlisteordninger.

Når vi tænker tilbage på den lovændring – og dette er også en bemærkning til hr. Torben Lund – var der tale om et bredt forlig, der omfattede alle partierne. Efter at man havde diskuteret disse ting i en lang årrække i Folketinget, og efter at man i en lang årrække havde ladet det ligge, blev man enig om alt dette. Så kan man spørge, om det er rigtigt pludselig efter et sådant forlig at pille en enkelt ting ud. Som jeg nævnte, har man jo rent faktisk adgang til at indføre sådanne postlisteordninger de steder, hvor man lokalt ønsker det. Vi ønsker derfor ikke at tvinge en lovgivning igennem, og vi finder heller ikke, at forslagsstillerne har argumenteret overbevisende for, at man nu skulle gennemføre et sådant lovforslag, som angiveligt vil have mange gener og medføre et øget forbrug af personaleresourcer.

Knud Lind (FP):

Fremskridtspartiet går ind for en udvidet ytringsfrihed for offentligt ansatte. Derfor har vi også tidligere fremsat et lovforslag om samme; det var lovforslag nr. L 75 af 1. december 1982. Det betyder selvfølgelig, at Fremskridtspartiet er positivt over for pressens mulighed for at få indsigt i, hvilke breve der ankommer til kommuner og andre offentlige myndigheder, fordi en sådan ordning måske ville virke gavnligt på interessen for det politiske arbejde og interessen for nærdemokratiet.

Nu er det jo således, at det er en frivillig sag f.eks. at indføre det ude i kommunerne, og der er altså også nogle, der allerede i dag forsøgsvis har indført det.

Så er der spørgsmålet om, hvor meget pressen egentlig vil bruge det. Ud fra de erfaringer, jeg har fra min kommune, hvor man har kunnet følge udvalgsarbejdet og se protokollerne, må jeg desværre sige, at pressen – det vil sige Næstved Tidende – ikke har benyttet denne mulighed. Det kan så enten skyldes, at man ikke har lyst, eller at man har for meget arbejde. Man har i hvert fald ikke benyttet sig af denne chance.

[Knud Lind]

Spørgsmålet er jo, om pressen egentlig vil udnytte de muligheder, der er til stede her. Nogle vil gøre det, men en stor del vil ikke gøre det. Det var sådan set det positive i det her lovforslag.

Så kommer der desværre en anden side af dette lovforslag, og det er, at det jo reelt betyder forøgede udgifter, hvis man skal følge det ud i alle enkeltheder. Det betyder bl.a., at man er nødsaget til at bruge nogle flere folk til at lave disse lister, for hvis de skal laves således, at pressen har gavn af dem, er »Per Hansen har skrevet . . .« og »Vi har modtaget den og den dato . . .« ikke nok, for det vil pressen ikke få ret meget ud af. Man er faktisk nødsaget til at skrive kortfattet, hvad det egentlig er, Per Hansen har skrevet om, selv om jeg godt ved, at der nu er nogle, der måske vil sige, at det ikke kommer folk ved.

Justitsministeren talte om, at det ville betyde et stort bureaukrati. Men der er immervæk nogle steder, hvor det bureaukrati findes i forvejen, med modtagestempel, hovedjournal osv., rundt i de offentlige myndigheder, så jeg vil gerne lige lægge en lille dæmper på det.

Men jeg vil dog give justitsministeren ret i, at vi nok må påregne, at det vil give en hel del flere udgifter, og det er jo ikke det, Fremskridtspartiet mest står for. Et af vore hovedpunkter er også, at vi er imod bureaukrati, og man kan godt sige, at dette vil give en form for bureaukrati, som man måske ikke får så meget gavn af, som man egentlig gerne ville.

Men når jeg har sagt det, vil jeg også gerne sige, at vi vil understrege, at selve tanken, som SF har her, er Fremskridtspartiet ikke modstander af. Men man kan altså også betale en for høj pris for det. Vi vil gerne først se på, hvordan det gik i Norge og andre steder, om man egentlig fik gavn af det. Når jeg nævner det, er det bl.a., fordi jeg har set i min egen kommune, at man fra pressens side ikke brugte de muligheder, man havde, og så er det altså spildte penge.

Derfor vil vi gerne vente lidt. Vi vil give forslaget en positiv behandling i udvalget, og vi vil bestemt ikke på nogen måde klandre SF, fordi de har fremsat dette forslag.

Else Winther Andersen (V):

Da Venstres ordfører er optaget andetsteds i huset, skal jeg komme med Venstres synspunkter vedrørende lovforslag nr. L 110.

Det er et SF-forslag om indførelse af postlister over udgået post. Venstre er af den opfattelse, at det vil medføre øget medarbejderansættelse og dermed en øget udgift. Det kan være svært at se fornuften i det, når man i dag hører i Københavns Radio, at der reelt kun har været tre, der har benyttet sig af forsøgsordningen. Det vil sige, at det vil betyde en stigning i det offentlige forbrug, uden at det vil få nogen væsentlig effekt.

Det er jo sådan i dag, at kommunerne af egen drift trods alt selv kan indføre det, hvis det er det, de synes de har brug for, så Venstres indstilling er, at hvis man på et område ønsker det gennemført, kan man gøre det. Men man skal ikke lave det til en lov og dermed tvinge det igennem.

Så vi følger logisk nok justitsministeren deri, at der ikke på nuværende tidspunkt er grundlag for at gennemføre et tvangsmæssigt pålæg til kommunerne med øgede udgifter.

Kirsten Lee (RV):

Det Radikale Venstre tilsluttede sig i sin tid, da Retsudvalget behandlede loven om offentlighed i forvaltningen, at forslaget om postlister skulle udgå, og finder faktisk, at det var en udmærket beslutning. Efter vores opfattelse er der ikke sket noget afgørende, der nødvendiggør, at beslutningen ændres.

Arne Melchior (CD):

Justitsministerens indlæg, som jeg på CDs vegne kan tilslutte mig, gør det overflødigt for mig at gentage argumenterne om det tidrøveri- og derved pengeroveri og bureaukrati - der her vil være tale om og også argumentet om hensynet til privatlivets fred. Med privatlivet tænker jeg her selvfølgelig dels på enkeltpersoner og familier, men såmænd også på virksomheder og organisationer. Disse afvisningsårsager synes jeg er helt relevante, og så var der sådan set ikke behov for at sige mere.

Jeg har alligevel lyst til at tilføje lidt, for til min forbløffelse var hr. Torben Lund lidt åben. Han havde nogle forbehold og ville gerne vide mere, men han var lidt åben, fordi borgerne jo skal vide, hvad der foregår, inden afgørelserne træffes.

Skal Socialdemokratiets vælgere også det? Nu er det selvfølgelig frivilligt, om man vil stemme på Socialdemokratiet, og om man vil

[Arne Melchior]

være medlem af Socialdemokratiet, hvorimod man ikke sådan kan melde sig ud af samfundet, medmindre man vil være udenlandsdanske. Men i demokratiets hellige navn må det jo også være rimeligt, at socialdemokratiske vælgere ved, hvad der forhandles om i socialdemokratiske bestyrelser og grupper, så jeg går ud fra, at Socialdemokratiets sympati går så langt, at der også bliver åbne gruppemøder i Socialdemokratiets folketingsgruppe og i Københavns Kommune og andre kommuner, hvor Socialdemokraterne har grupper, og det har de jo næsten alle steder.

Det ene er ikke spor mere berettiget end det andet, og det ene er lige så latterligt som det andet.

Hvad med pressen selv? Hvornår er pressen åben om sine egne sager? Forleden dag kunne Land og Folks medarbejdere læse i Ekstra Bladet, at avisen skulle lukkes. Da A-pressen i sin tid lukkede sin Ålborg-avis, kunne de medarbejdere, der ikke var på arbejde den dag, læse i deres egen avis, at avisen hermed udkom for sidste gang. Hvornår ser vi nogen avis, også inden for arbejderbevægelsen, være åben om sine egne forhold? Der skal man netop altid hen i andre aviser for at orientere sig.

Så hele denne interesse, denne overdrivelse, dette overbud på, at alt skal foregå på markedspladsen, er sikkert en kærlig tanke, men det er totalt misforstået.

Jeg tror, at mange sager ikke forhandles i offentligheden, fordi ikke alle sager egner sig til det, og jeg ikke sikker på, at borgeres eller virksomheders eller andre organisationers og medborgergrupperes interesser altid vil være varetaget, hvis det hele er udskrevet til fri journalistisk behandling, ofte fordrejet, ofte med disse usandheder og, endnu værre, halve sandheder, som næsten aldrig er til at mane i jorden igen.

Jeg tror slet ikke, at man gør nogen nogen tjeneste.

Det er ikke mange år siden, at Ekstra Bladet faktisk gav folk penge for at oplyse og snage i hinandens sager. Forleden dag var der et folketingsmedlem, som havde en disput med en taxachauffør om 50 kr., og hvordan det så end forholder sig, kunne taxachaufføren omgående gå hen til det boulevardblad, som næste dag fyldte næsten en side i avisen med denne sag.

Jeg nævner dette for at sige, at borgernes adgang til at meddele sig til offentligheden gen-

nem læserbreve, gennem artikler, gennem oplysninger til mediernes folk eller til deres repræsentanter, tillidsfolk på virksomheden eller tillidsfolk i de politiske råd, er så fri og så god og så meget bedre, end den var for bare få årtier siden, at jeg synes, dette forslag hører til på overdrevet. Det er misforstået godhed og misforstået demokratisme, som ikke vil bringe nogen sag bedre igennem noget sted.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Man skulle ikke tro, at hr. Arne Melchior havde hørt mit indlæg under førstebehandlingen.

Og jeg er også lidt overrasket over hr. Arne Melchiors samlede indlæg. Min oplevelse af hr. Arne Melchior som en dygtig politiker er jo ikke, at hr. Arne Melchior ligefrem føler en angst for at være i kontakt med pressen. Det har jeg aldrig oplevet. Det er i hvert fald ikke det indtryk, jeg har.

Jeg synes, at offentlige myndigheder – på samme måde som hr. Arne Melchior – skulle have en åbenhed over for pressen, en lyst til at være sammen med pressen og til at informere pressen om, hvad der foregår, og det kunne jo så både være om et politisk parti og også om en offentlig myndigheds forvaltning.

Det, jeg gav udtryk for, var en positiv holdning til tankegangen i dette forslag, altså den størst mulige åbenhed omkring offentlig forvaltning, og så tog jeg samtidig en lang række forbehold, eller jeg markerede samtidig, at der var en lang række forhold, som vi måtte have afklaret under udvalgsarbejdet, herunder efter hvilke retningslinjer et eventuelt krav om postlister eller et lignende instrument til information af pressen og offentligheden skulle indrettes. Jeg har svært ved at forstå, at det skulle kunne bringe temperamentet så stærkt i kog hos hr. Arne Melchior.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det var hr. Arne Melchiors noget specielle indlæg, der fik mig på talerstolen, idet hr. Arne Melchior ikke rigtig var i stand til at forstå det indlæg, der var kommet fra Socialdemokratiet. Men jeg kan godt forstå, at forslaget rent ideologisk, rent principmæssigt, ikke kan få en

[Knud Lind]

saglig behandling. Det sker jo netop i Folketinget. Det behandles, hvor et flertal af partierne ikke ønsker åbenhed om partiregnskaberne, og det er de partier, som nu skal tage stilling til åbenhed i nogle andre ting. Og det er derfor, dette forslag formentlig er rent ideologisk.

Når Fremskridtspartiet har sagt, at vi er lidt kede af det her, så går det på det rent omkostningsmæssige og det bureaukratiske i det, men selve ideen synes vi faktisk tiltaler os, idet vi selv har fremsat et lovforslag.

Hr. Arne Melchior mente, at pressen snagede i tingene. Ja, det gør pressen vel også, og jeg vil også give hr. Arne Melchior ret i, at pressen måske af og til går lidt langt. Jeg erindrer, at B.T. engang på et opråb skrev: »Betjent skænder og myrder 13-årig pige«. Så tænkte jeg: Jeg vil da lige se, hvem det er af kollegaerne. Og så kunne jeg senere inde på side 12 læse, at det var en parkbetjent i Brasilien! Sådan er der jo så meget, når man skal sælge dagens avis.

Men jeg vil nok sige, at dér, hvor forslaget er lidt uheldigt, er altså det rent bureaukratiske og det omkostningsmæssige.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Torben Lund har da helt ret i, at jeg ikke lider af presseangst. Jeg synes, at pressen skal have adgang til masser af ting, og jeg synes, at pressen skal interessere sig for masser af ting og behandle masser af ting. Men dette forslag drejer sig ikke om åbenhed i forvaltningen. Det har vi i forvejen regler for. Det drejer sig om postlister, og det var det, hr. Torben Lund udtalte ganske vidtgående sympati for, og det forbløfede mig. Hr. Torben Lund og hans parti har lige indgået en aftale om DSB's fremtid 4 år frem i tiden med en milliard på bordet, og der blev intet offentliggjort om det, før det var færdigt.

Jeg tillod mig bare at sige, at hvis man vil gå videre ad denne vej med, at ethvert brev, der veksles, skal stå på en liste, som så at sige enhver har adgang til, mener jeg, at vi er ude på et overdrev, og derfor forstod jeg ikke, at hr. Torben Lund med sine forbehold kunne udtale så megen sympati. Men åbenhed og lyst hos offentlige forvaltninger til at være i kontakt med pressen – det er jeg helt enig i; dér er vi helt enige.

Må jeg sige til hr. Knud Lind, at jeg ikke har sagt »pressen snager«. Det har jeg ikke sagt.

Der er visse blade; jeg nævnte, at et enkelt blad havde betalt stikkerhonorar for at ringe op og angive en nabo eller en genbo. Men at pressen afdækker ting, det er jeg helt indforstået med. Vi kan jo ikke få en arkitekttegnet presse, ligesom vi ikke kan få et arkitekttegnet folketingsmedlem eller parti, og derfor er det da mere vigtigt at have en lidt for åben og lidt for snagede presse end én, der interesserer sig lidt for lidt. Så det betragter jeg sandelig som en styrke, og jeg har ikke sagt noget generelt nedsættende om pressen. Det er ikke pressen, der har fremsat dette forslag, det er SF, som jeg heller ikke siger noget nedsættende om; men jeg bryder mig altså ikke om forslaget.

Så er jeg i øvrigt helt enig i åbenhed om partiregnskaber. Det kan jeg se at det er udmærket at tilslutte sig.

Justitsministeren (Engell):

Det, der kalder mig herop, er hr. Knud Linds indlæg. Hr. Knud Lind forsøgte jo den meget, meget vanskelige politiske kunst at forsøge at sige ja og nej på samme tidspunkt, og det er jo en vanskelig manøvre, som kræver talent, men som unægtelig også går lidt ud over troværdigheden.

Nu har jeg jo mange gange ved behandlingen af mange forskellige lovforslag skullet høre på hr. Knud Linds bebrejdelser over, at vi styrkede bureaukratiet, og offentlige udgifter osv., og derfor vil jeg gerne bare bede hr. Knud Lind om at svare på et par enkelte spørgsmål: Hvorfor har Fremskridtspartiet tilsyneladende – for jeg forstod ikke helt, om det var et ja, eller det var et nej - ændret holdning i forhold til det spørgsmål, siden man sidst behandlede det herinde?

Og så vil jeg spørge hr. Knud Lind, hvorfor hr. Knud Lind ikke synes om det nuværende system, hvor det bygger på frivillighed i kommunerne, hvor en kommune, der ønsker selv at give pressen, borgerne, denne adgang med postlister, kan gøre det. Hvorfor skal kommunen ikke selv på egen frivillig basis have mulighed for det, uden at vi fra Folketingets og fra regeringsmagtens side skal blande os i disse dispositioner og derved påtvinge kommunerne nye udgifter?

Så vil jeg stille hr. Knud Lind endnu et spørgsmål. Dansk Journalistforbund, kreds 5, har udgivet et lille blad, der hedder »Rapport«,

[Justitsministeren]

hvori man har fulgt det eksperiment, som er i gang i Thyholm Kommune. Der har man et interview med kommunaldirektøren, og jeg vil godt citere fra dette blad. Der står følgende:

»Hver morgen kl. 8 finder Thyholms kommunaldirektør, Ole Kjær, opsprættmasknen frem og begynder at åbne dagens post. I hundredevis af konvolutter og tryksager skal kigges igennem og fordeles mellem de forskellige afdelinger.«

Hvordan forestiller hr. Knud Lind sig at en sådan ordning skulle kunne fungere i byer som Odense, Århus, København? Skal kommunaldirektøren indfinde sig kl. 8 og sprætte breve op og derefter sidde og fordele dem, og derefter udfærdiges så postlisten? Hvordan skulle dette dog kunne fungere?

Hvorfor skulle vi dog tvinge kommuner, som ikke har valgt den ordning, og hvor vi altså her til morgen hører, at i Københavns ene magistratsafdeling, der har indført systemet, er der tre medier, som har ytrert interesse for det, hvoraf det ene af de medier, der abonnerer, tilmed selv giver udtryk for – sådan måtte jeg opfatte det – at postlisterne i virkeligheden ikke kan bruges til ret meget? Hvorfor vil Fremskridtspartiet bygge videre på disse bureaukratiske ordninger? Hvorfor skulle vi begynde at tvinge kommunerne til at lave en sådan ordning? Det vil jeg meget gerne have at hr. Knud Lind giver mig et svar på.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det var jo mange spørgsmål til en kort bemærkning. Jeg beklager, hvis jeg har udtrykt mig uklart, men sådan går det, når man forsøger at være saglig ved behandlingen af forslag her og se, at der er nogle positive ting. Men så er der også nogle negative ting, og jeg tillod mig at trække begge ting frem. Det positive var altså åbenheden, og jeg understregede også, at det faktisk var mit indtryk fra min egen hjemkommune, at f.eks. Næstved Tidende egentlig ikke brugte den mulighed, man havde for at referere fra udvalgene. Det er et spørgsmål, om den pågældende journalist ønsker at arbejde eller ikke ønsker at arbejde. Det er derfor.

Vi har selv fremsat et lovforslag om større ytringsfrihed til f.eks. de offentligt ansatte; derfor kommer den positive stemning i Fremskridtspartiets ordførertale. Vi har ikke ændret

holdning; vi ser stadig væk på – altså i 99,9 pct. af tilfældene, hvor De Konservative ikke tager det så nøje – hvad et lovforslag koster, og hvor meget bureaukrati vil det give. Og så er det, vi har skønnet her, at SF's lovforslag godt kan skabe bureaukrati og dermed øgede omkostninger. Derfor er Fremskridtspartiet betænkeligt ved dette forslag.

Så håber jeg, *det* er understreget, sådan at justitsministeren kan få en god weekend.

Men ud over det vil vi da ikke afvise, at SF har nogle tanker her, som vi synes er udmærkede, hvis de bare kan gennemføres. Det kan de selvfølgelig også ad frivillighedens vej i øjeblikket.

Men som sagt vil vi ikke stå og hakke SF's forslag ned. Vi vil kun påtale de ting, vi mener trækker i den forkerte retning.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Knud Lind fik lige sagt i starten, at han beklagede, hvis han havde udtrykt sig uklart. Men sådan går det jo, når man prøver at være saglig, sagde han. Modsætningsvis må man så slutte, at når nogle udtaler sig klart, så er de usaglige, og er der nogen, der plejer at være meget bastant i sine meldinger heroppefra, så er det nok Fremskridtspartiet.

Men jeg tager ordet, fordi jeg stadig ikke kan fatte, at hr. Knud Lind kan lege med denne tanke, og så siger han, at det kan lade sig gøre frivilligt. Det er jo allerede på plads! Ergo burde hr. Knud Linds melding sådan set have været den samme som Det Radikale Venstres: Da det kan lade sig gøre frivilligt, er dette forslag totalt overflødigt, og det er i øvrigt ugennemførligt.

Så er spørgsmålet til hr. Knud Lind: Er han egentlig så glad for, at det kan lade sig gøre frivilligt? Nu var justitsministeren så fair ikke at nævne, at det altså var en SF-borgmester, som måtte erkende, at der slet ikke er brug for denne sag, og det var et meget godt skud for boven til dagens forslag fra hans eget parti her i salen. Men mener hr. Knud Lind virkelig, at kommunerne skulle gøre det her? Er hr. Knud Lind klar over, at det vil koste millioner og atter millioner af skatteyderkroner? Hvad mon finansudvalgsmedlemmet fra Fremskridtspartiet og den politiske ordfører vil sige til det?

Jeg tror, at hr. Knud Lind midt i vintervarmen er ude på den tyndest tænkelige is.

Formanden:

Jeg tror, vi skal til at slutte denne afdeling af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Når jeg i denne sag har været ekstra meget grundig og saglig, er det, fordi der er nogle, der har misforstået noget i hele denne sag. Og det, man har misforstået, er, at nogle af de udgifter, som hr. Arne Melchior påstår der vil opstå nu, allerede findes i dag, men ud fra et helt andet synspunkt. Det er jeg vidende om f.eks. fra politietaten. Både i kommuner og andre steder vil man nemlig meget gerne sikre sig, at der nu ikke sker et eller andet, så Ekstra Bladet eller andre kan komme og klage over, at man ikke har svaret på en eller anden skrivelse. Derfor sker der som det allerførste det, at brevene bliver sprættet op og der bliver hamret et »Modtaget«-stempel ned på brevene.

Andre steder er det sådan, at det hele bliver samlet i en hovedjournal, hvorefter det bliver journaliseret dér, alt efter hvad de enkelte breve nu drejer sig om, og derefter går de ud til andre afdelinger, der igen journaliserer dem.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at vide, hvori den store ekstraudgift, som man taler om her, ligger. Alle vil i dag gerne sikre sig, at de besvarer de breve, der kommer, for de skal jo svare borgerne rimelig hurtigt, og for at sikre sig det er de nødsaget til at lave nogle lister, så der er nogle, der kan kontrollere, om de nu også – for vi lever jo i det kontrollerende samfund, de forskellige afdelinger, hvor det så end er, om det er magistrat eller andre steder – har besvaret disse skrivelser, og man kan føre kontrol med det.

Det er ud fra det synspunkt, at jeg har forsøgt at være ekstra meget saglig i denne sag.

Leif Hermann (SF):

Jeg skal indledningsvis sige tak til hr. Torben Lund og vistnok også til hr. Knud Lind for tilslutningen til tankegangen bag lovforslaget.

Så tror jeg, det vil være nyttigt af hensyn til den videre drøftelse af forslaget og af hensyn til den offentlighed, der vel med rette i øjeblikket er lidt forvirret over, hvad det her handler om, at klargøre, hvad forslaget i grunden går ud på.

Jeg tror, hr. Arne Melchior skal høre efter, for hr. Arne Melchior afslørede nemlig, at han faktisk ikke vidste, hvad forslaget går ud på.

Se, forslaget går ud på at forsyne offentligheden med den nøgle, der giver adgang til at udnytte den offentlighed i forvaltningen, der er der i forvejen. Der er under ingen omstændigheder tale om, at rammerne for offentlighedsloven udvides, men der er tale om, at man giver offentligheden et instrument i hånden, der effektiviserer adgangen til at udnytte offentlighedsloven. Det er det, dette forslag handler om, intet mere og intet mindre.

Når det så er sagt, skal jeg komme med nogle bemærkninger til ordførerne, og jeg skal så lige sige, at jeg tager hr. Torben Lunds principielle tilslutning og det, hr. Knud Lind sagde i hvert fald i første omgang, som en tilslutning til det.

Så skal jeg tage fat på nogle af de indvendinger, der er kommet. Nogle af dem er jo mere interessante end andre.

Hr. Fischer rejste et principielt spørgsmål, nemlig om der nu var anledning til at gå videre end det forlig, som offentlighedsreformen jo er udtryk for, om der egentlig havde vist sig nogen ting, der gjorde, at det var berettiget at tage dette spørgsmål op, da vi jo alle sammen dengang var enige om at droppe den forsøgsordning, der skulle skabes hjemmel for i det daværende offentlighedslovsforslag.

Tilsvarende har fru Kirsten Lee været inde på spørgsmålet, og fru Kirsten Lee sagde, så vidt jeg husker, at for hende var der ikke sket noget afgørende, der kunne ændre den opfattelse, Det Radikale Venstre lagde til grund i drøftelserne om offentlighedsreformen i årene 1984-85.

Nu er det således, at selv om det er blevet sagt herfra, at det var en meget grundig behandling, vi gav denne offentlighedsreform – og det er rigtigt – så har jeg ikke nogen erindring om, at postlisterne især fik en grundig behandling. I de drøftelser, vi havde mellem partierne, forlod vi os i meget vidt omfang på de oplysninger, som justitsministeren forsynede udvalget med, oplysninger om, at der var vanskeligheder ved anvendelsen af postlisterne i Sverige og Norge, hvor man har postlistesystemet, og oplysninger om, at de steder her i landet – så vidt jeg erindrer var det Hillerød Kommune – hvor man havde forsøgt sig med postlister, var der ikke nogen, der havde interesseret sig for det.

[Leif Hermann]

For så vidt angår Sverige og Norge skal jeg ikke kunne sige, hvorvidt postlisteordningerne, da justitsministeren gav Retsudvalget de oplysninger, blev anvendt eller ikke anvendt. Udvalget gik ikke dybere ind i overvejelserne vedrørende de svar, vi fik på spørgsmålene.

Siden da er der imidlertid sket det, at Journalistforbundets kreds 5, som justitsministeren har noteret sig ved at vifte lidt med et lille blad, som kredsen har udgivet om Thyholm-forsøget – der er også kommet et eksemplar nr. 2 af denne rapport fra kredsen – faktisk har vist, at der er væsentlige fordele ved postlisteordningerne, fordele, der forbedrer samarbejdet mellem den lokale presse og Thyholm Kommune. Det er vel også ud fra de betragtninger, at man andre steder – Nordborg og Nyborg samt to magistratsafdelinger – har iværksat postlisteforsøg eller permanente postlisteordninger.

Der er altså sket noget; der er kommet nogle forsøg i gang, som, i hvert fald for så vidt angår Thyholm, har vist sig succesfulde, således at ordningen i Thyholm Kommune nu bliver permanent.

Justitsministeren henviste til, at min gode partifælle, borgmesteren i Københavns Magistrats 1. afdeling, havde sagt, at der var kun tre, der abonnerede på postlisteordningen i Københavns Kommune. Nu hørte jeg desværre ikke det indslag i Københavns Radio i morges – man kan så klandre mig for ikke at følge ordentlig med i den debat, der vedrører ting, der interesserer mig; det tager jeg så til mig – men jeg ville meget gerne under udvalgsarbejdet være med til at undersøge, hvor mange der faktisk benytter sig af postlisteordningen. Postlisteordningen i Magistratens 1. afdeling er jo ikke udelukkende knyttet til en abonnementsordning; postlisterne er offentligt tilgængelige og dermed også tilgængelige for den, der kommer for at bede om dem, hvad enten det nu er en journalist eller en ganske almindelig borger.

Så er det blevet fremhævet, at der her vil være tale om et betydeligt forbrug af offentlige ressourcer, og justitsministeren fremstillede i et svar til hr. Knud Lind situationen sådan, at man kunne forestille sig, at ministeren eller departementschefen i Justitsministeriet, ligesom kommunaldirektøren i Thyholm Kommune, fik al Justitsministeriets post ind på bordet kl. 8 om morgenen, og så sad han med en kniv og sprættede det hele op. I Københavns Kommu-

ne skulle man måske sige til den enkelte magistratsafdeling: Det er overborgmesterens afdeling, der åbner posten for alle magistratsafdelinger, og det er måske overborgmesteren selv eller økonomidirektøren i Københavns Kommune, der gør det.

Egentlig var det et ret underholdende argument, justitsministeren kom med, men jeg har fuld tillid til, at både Justitsministeriet og landets større kommuner er i stand til at indrette sig administrativt på en noget mere praktisk facon end det, justitsministeren forestiller sig. Hvis det var sådan, at man havde en ordning i Justitsministeriet på den måde, ville jeg gerne overvåge, hvordan det egentlig praktisk forløber – jeg skal nok tie stille med de ting, der ikke vedkommer mig, når jeg kommer ud derfra – men jeg tror, det ville interessere pressen, hvis det faktisk foregik sådan i Justitsministeriet, hvad jeg bestemt ikke tror det gør.

Der vil altså ikke nødvendigvis være tale om et udvidet ressourceforbrug. I sidste nummer af Danske Kommuner fortalte informationsmedarbejder Jan Fanø fra Nordborg Kommune, at det tager ikke mange minutter at udfærdige den postliste. Nu er Nordborg Kommune jo ikke nogen stor kommune, så jeg tror såmænd gerne, at ressourceforbruget måske ikke er så stort i en lille kommune. Det vil naturligvis i statslige forvaltninger og i større kommuner være større. Men er det således, at et bedre samarbejde med pressen, en bedre information til borgerne, en mere effektiv adgang til den offentlighed, som vi talte så pænt om i 1984–1985, da vi lavede offentlighedsreformen, er det meningen, at denne effektivisering skal falde på nogle luftige påstande om overdrevet ressourceforbrug?

Vi vil gerne i udvalget være med til at undersøge, hvilke muligheder og hvilke omkostninger der er forbundet med det her. Vi vil naturligvis også gerne i udvalget være med til at undersøge, hvilke dele der skal undtages fra postlisteordningen.

Hr. Arne Melchior, synes det mig, havde glemt, at forslaget faktisk har et andet stykke, stk. 5, nemlig at der skal fastsættes regler om, i hvilket omfang og hvordan disse postlister skal se ud, hvad der skal undtages fra dem osv. Der vil altså ikke være tale om her, at man snager i noget, eller at man, som hr. Arne Melchior udtrykte det, udskreg det til journalistisk behandling, der resulterer i halve sandheder og – jeg

[Leif Hermann]

tror ikke, hr. Arne Melchior benyttede udtrykket »hele løgne« – men det plejer normalt at følge efter, når man siger »halve sandheder«. »Uigennemførligt«, siger hr. Arne Melchior om det. Hvor ved hr. Arne Melchior i grunden det fra? Det har i hvert fald ikke været uigennemførligt hverken i Sverige eller Norge eller i de kommuner, hvor forsøgene er indført.

Alle de indvendinger, der har været rettet mod forslaget, er vi naturligvis villige til at drøfte i udvalget. Socialistisk Folkeparti er overordentlig optaget af at beskytte det enkelte individs fortrolige oplysninger, og det tror jeg også ordførerne og også ministeren er klar over; i hvert fald ved hans forgængere det. Jeg tror også, ministeren vil erindre sig, at Socialistisk Folkeparti faktisk gjorde en temmelig aktiv indsats i forbindelse med spørgsmålet om at sikre, at fortrolige oplysninger forblev fortrolige inden for forvaltningslovens rammer. Hele diskussionen om forvaltningslovens § 28 viser det ganske klart.

Vi ser altså frem til et konstruktivt udvalgsarbejde. Og jeg må konstatere, at der, uanset at justitsministeren givetvis synes, konstruktionen er aparte, er flertal for et princip om at effektivisere offentlighedens og dermed i afgørende grad pressens adgang til at udnytte offentlighedslovens i øvrigt udmærkede system.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Der var en mand, der havde fået et nyt job, og han klagede til en ven over, hvor vanskeligt det var. Hvad laver du da egentlig, spurgte vennen så. Jo, han skulle sortere kartofler på et løbende bånd i store og mellemstore og små. Så sagde hans ven: Jamen det er vel egentlig ikke så forfærdelig belastende? Jo, sagde den første, tænk på alle disse beslutninger.

Jeg kommer denne lille anekdote i hu, fordi netop den anden del af forslaget, stk. 5, fik mig til at sige: Uigennemførligt. Jeg skulle selvfølgelig have sagt, at det burde være uigennemførligt. Selvfølgelig kan det gennemføres, det er da klart.

Når ordføreren for forslagsstillerne gør opmærksom på, at der skal være disse retningslinier, så skal der jo altså også være nogle til at sortere, for livet er jo ikke sådan, at ethvert brev og enhver henvendelse kan kategoriseres nøjagtigt som værende af den og den art. Så mang-

foldige tingene og menneskene er, så vil der hver dag i en stor kommune være hundredvis af beslutninger at tage, om det nu hører ind under den kategori, der skal på postlisten, eller ej. Det viser, hvordan også bag kulisserne bureaukrati- et vil blomstre.

Desuden skal, som ordføreren, hr. Leif Hermann, også gjorde opmærksom på, alle mennesker jo kunne komme der, og det vil sige, at der skal være et kontor, hvor de kan komme, og så skal det altså hentes frem, og hvis de så vil se lidt mere til sagen, skal den også hentes frem.

Jeg siger bare, at det bør være uigennemførligt her i Folketinget, fordi det de facto er uigennemførligt, medmindre man vil ofre overflødige ressourcer på ingenting.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det er i grunden noget ejendommeligt noget, når hr. Arne Melchior først siger, at det er uigennemførligt, og dernæst siger hr. Arne Melchior, at det bør være uigennemførligt.

Det er faktisk en diskussion, der er afsluttet for længst, hr. Arne Melchior, om postlister kan lade sig gøre eller ikke lade sig gøre. Jeg vil henvise til Offentlighedsudvalgets betænkning. Jeg skal henvise til, at man faktisk i Norge har haft postlister siden 1970, og også Sverige har postlister. Det kan altså lade sig gøre at foretage det skøn, eller hvad man nu vil foretage sig de steder, hvor man har postlister, således at man får skabt det her instrument. Det er jo en ejendommeligt diskussion, vi skal tage op.

Jeg vil gerne gøre hr. Arne Melchior opmærksom på, at da justitsministerens første forslag til offentlighedslov forelå, havde man indsat en bestemmelse om, at der kunne indføres forsøg med postlister. Altså princippet om, at der kunne laves postlister, var i og for sig indiskutabelt, og princippet om at lave postlister som en praktisk foranstaltning var gennemførligt.

Så det er altså ikke den diskussion, hr. Arne Melchior, der er interessant her. Diskussionen er den politiske diskussion: Vil man give pressen den adgang, der ligger i postlisterne, til at gøre arbejdet mere effektivt og derved skabe et bedre samarbejde mellem pressen og de offentlige myndigheder og derved være mere åbne over for pressen, for det kommer det jo reelt til at betyde, eller vil man ikke?

[Leif Hermann]

Det er reelt den diskussion, vi skal tage, og det synes jeg nok Retsudvalget har været gjort opmærksom på. Vi fik den 27. april udtalelsen fra Journalistforbundets delegeretmøde på Nyborg Strand, hvor man i overskriften bad om åbne postlister og også gjorde det i selve resolutionsteksten. Så det er jo ikke noget nyt, at der er et ønske hos pressen om at få foretaget denne efter min opfattelse lille bitte operation på en i øvrigt udmærket offentlighedslov.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Fremskridtspartiet havde tidligere åbne gruppemøder. Desværre misbrugte pressen disse åbne gruppemøder, og derfor blev de lukkede.

Jeg tror ikke, jeg røber noget særligt, men af hensyn til eventuelle forventninger under udvalgsarbejdet er jeg dog alligevel nødsaget til at gøre opmærksom på, at Fremskridtspartiets folketingsgruppe i dag kl. 9.21 med almindeligt stemmeflertal besluttede, at partiet ikke kan støtte SF's forslag.

Selv om man har stor sympati for de tanker, der ligger bag forslaget, måtte partiets folketingsgruppe konstatere, at det vil give forøgede udgifter og mere bureaukrati, og da det ikke ligefrem er det, der er på Fremskridtspartiets partiprogram, besluttede folketingsgruppen med almindeligt stemmeflertal, at man ikke kan støtte forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om ændring af straffeloven (Meddeleleshæleri).

Af Leif Hermann (SF) m.fl.
(Fremsat 15/12 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Den problemstilling, de spørgsmål, som SF tager op i sit lovforslag, synes jeg også er meget interessante og spændende, og det er da også på den baggrund, jeg for nylig har foranlediget, at der bliver set nærmere på meddeleleshæle-ribestemmelsen i straffelovens § 152 d, som SF's forslag jo vedrører.

Det, SF foreslår, er, at det ikke skal være strafbart at videregive oplysninger, som er fremkommet ved en overtrædelse af straffelovens regler om tavshedspligt, medmindre oplysningerne vedrører enkeltpersoners rent private forhold. Det skal derimod som hidtil være strafbart at skaffe sig eller udnytte oplysninger, der er fremkommet ved brud på tavshedspligten, uanset om der er tale om oplysninger om private forhold eller andre forhold.

Jeg forstår SF på den måde, at det navnlig er hensynet til pressefriheden, der er baggrunden for ændringsforslaget, og i den forbindelse vil jeg da gerne fremhæve, at jeg er enig med SF i, at netop det aspekt selvfølgelig må påkalde sig en helt særlig opmærksomhed. Jeg har også selv ved flere lejligheder i de seneste måneder forsøgt at sætte fokus på ytringsfrihedens vilkår her i Danmark, og jeg har givet udtryk for, at jeg hen på sensommeren eller tidligt på efteråret meget gerne ser, at vi i en lidt bredere ramme får en drøftelse om dette spørgsmål, hvori det også er helt naturligt, at medlemmer af Retsudvalget deltager.

I november sidste år bad jeg Medieansvarsudvalget om at overveje, om bestemmelserne i straffelovens § 152 d og e har en tilfredsstillende udformning, eller om der er behov for at foretage ændringer i bestemmelserne for så vidt angår personer, der i øvrigt omfattes af det særlige presseretlige ansvarssystem, som i dag er nærmere fastlagt i presseloven.

Det spørgsmål ligger altså til behandling i en kreds af eksperter, folk fra medierne, fra journalistkredse, jurister og andre med indsigt i hele dette spørgsmål, og efter min opfattelse er det naturligt, da vi ganske givet hen på efteråret